

УПОВНОВАЖЕНИЙ

Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008, тел. (044) 298-70-33, E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua

**Віце-прем'єр-міністру України
з питань європейської
та євроатлантичної інтеграції
України – Міністру юстиції України**

Ользі СТЕФАНІШИНІЙ

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

*(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини»)*

Згідно зі статтею 101 Конституції України та Законом України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

Протягом грудня 2024-червня 2025 у межах виконання наведених вище повноважень мною як Уповноваженим під час опрацювання звернень засуджених також здійснювався моніторинг стану додержання прав засуджених на медичну допомогу крізь призму питань своєчасності направлення документів до медико-соціальних експертних комісій (далі – МСЕК)/експертних команд з оцінювання повсякденного функціонування особи (далі – ЕКОПФО) для встановлення/продовження групи інвалідності та/або визначення ступеня обмеження життєдіяльності особи, за результатами якого маю зазначити про наявність низки проблемних питань та недоліків в організації такої роботи.

Перш за все зазначу, що під час реформування системи МСЕК було забезпечено безперервність процесу опрацювання документів, поданих на розгляд МСЕК та за потреби їх передачі відповідним ЕКОПФО.

Зокрема, пунктом 3 розділу II Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування медико-соціальної експертизи та впровадження оцінювання повсякденного функціонування особи», встановлено, що повноваження, права і обов'язки МСЕК щодо проведення медико-соціальної експертизи, а також повноваження, права

і обов'язки Центральної МСЕК Міністерства охорони здоров'я України припиняються 31 грудня 2024 року. З моменту припинення повноважень, прав і обов'язків МСЕК щодо проведення медико-соціальної експертизи розгляд направлень на МСЕК, що не завершений до моменту припинення повноважень, прав і обов'язків МСЕК, припиняється зазначеними комісіями; розгляд зазначених направлень здійснюється ЕКОПФ відповідно до цього Закону та Порядку проведення оцінювання повсякденного функціонування особи, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Пунктом четвертим постанови Кабінету Міністрів України від 15.11.2024 № 1338 встановлено, МСЕК не мають права відмовити у прийнятті направлень лікарсько-консультативних комісій для проведення медико-соціальної експертизи з підстав, пов'язаних із припиненням повноважень, прав і обов'язків МСЕК щодо проведення медико-соціальної експертизи відповідно до цієї постанови.

Водночас наказом Міністерства юстиції України, Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України, Міністерства охорони здоров'я України» від 16 січня 2025 року № 134/5/107, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 17 січня 2025 року за № 91/43497 (далі – Наказ № 135/5/107), серед іншого, було внесено зміни до Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі, затвердженого наказом Міністерства юстиції України, Міністерства охорони здоров'я України від 15 серпня 2014 року № 1348/5/572, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 серпня 2014 року за № 990/25767 (у редакції наказу Міністерства юстиції України, Міністерства охорони здоров'я України від 01 липня 2020 року № 2256/5/1491) (далі – Наказ № 1348/5/572), щодо порядку проведення оцінювання повсякденного функціонування засуджених.

Однак тільки за результатами опрацювання мого подання від 17.03.2025 № _____ Міністерством юстиції України було повідомлено про початок роботи щодо оформлення документів для їх направлення до ЕКОПФО щодо _____, який утримується в державній установі «_____».

Звертаю увагу, що подання було внесено у зв'язку із тривалим ненаправленням документів заявника на МСЕК: Філією державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у _____ листом від _____ .02.2025 було повідомлено, що «Направлення на МСЕК сформоване від _____ .12.2024 року, але у зв'язку з реорганізацією та ліквідацією комісії МСЕК не було подано. Медична частина очікує формування і подальший алгоритм роботи, щодо опрацювання і подачі документів на визначення групи інвалідності з приводу даного захворювання».

При цьому маю зазначити, що Міністерство юстиції України листом від 10.04.2025 № _____ поінформувало, що у _____ в особовій

справі наявний лише військовий квиток, натомість постановою Кабінету Міністрів України від 15.11.2024 № 1338 «Деякі питання запровадження оцінювання повсякденного функціонування особи» визначено, що для проведення оцінювання повсякденного функціонування особи, лікуючий лікар формує електронне направлення до ЕКОПФО, яке має містити в обов'язковому порядку дані про реєстраційний номер облікової картки платника податків, паспорт громадянина України та військово-облікові документи.

Відтак питання щодо направлення документів заявника до ЕКОПФО було відкладено до оформлення йому відповідних документів.

Однак станом на 23.06.2025 Філією державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у (вих. №

), серед іншого, повідомлено, що «07.05.2025 було створено та надіслано електронне направлення щодо . до експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи регіонального закладу Міністерства охорони здоров'я України, а саме КНП «

», яке 13.05.2025 адміністратором експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи повернуто на доопрацювання у зв'язку з відсутністю у пацієнта номера телефону та не було оригіналу виписки за 2025 (подавалась виписка за 2024 рік)».

Відтак порушене у моєму поданні від 17.03.2025 №

питання протягом понад 3 місяців залишається невирішеним.

Іншим прикладом несвоєчасного формування направлення та скерування документів до ЕКОПФО є інформація, отримана під час розгляду звернення , який на момент звернення до мене як Уповноваженого утримувався в державній установі « », щодо можливого порушення його права на медичну допомогу. Зокрема в межах опрацювання звернення було отримано інформацію з Філії державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» (вих. №

від 16.04.2025), з якої встановлено, що заявнику до звернення до мене двічі лікарями було рекомендовано «проведення експертного оцінювання на предмет встановлення інвалідності» (05.02.2025 та 15.04.2025), крім того повторно надано такі ж рекомендації за результатами обстежень 11.04.2025.

Філією державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у було повідомлено, що засуджений не має укладеної декларації з сімейним лікарем та у нього відсутній паспорт громадянина України. Також було зазначено, що «після отримання результатів електронейроміографії, повторних консультацій нейрохірурга та невропатолога та отримання паспорта пацієнта планується направити до для оформлення направлення на проведення оцінювання повсякденного функціонування засуджених відповідно до Порядку проведення оцінювання

повсякденного функціонування особи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024 року № 1338».

Ще одним прикладом тривалого неподання документів до МСЕК/ЕКОПФО для розгляду питання щодо продовження групи інвалідності є випадок засудженого , який утримується у державній установі « ». У межах здійснення провадження Уповноваженого у справах про порушення прав і свобод людини громадянина за його зверненням було отримано інформацію від Філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» (вих. № від 07.04.2025), яка поінформувала, що «...Рішенням міжрайонної МСЕК від 01.12.2023 р. визнаний інвалідом III (третьої) групи до 01.01.2025р.

Для переосвідчення групи інвалідності та оформлення посильного листа на МСЕК згідно наряду № від 20.11.2024р. етапований до

З оформленим посильним листом на МСЕК від 09.12.2024р. прибув в ДУ « » 27.12.2024р.

У зв'язку з реформуванням системи МСЕК в Україні форма №088/о визнана недійсною та згідно постанови Кабінету Міністрів України №1338 від 15.11.2024р. та іншими вказівками ЦОЗ ДКВС України не визначено окремий порядок проходження ЕКОПФО для засуджених. Враховуючи вищевикладене засуджений залишався без проходження ЕКОПФО.

Згідно службової записки ЦОЗ ДКВС України призначений відповідальним завідувач медичної частини № та був доєднаний до електронного Кабінету оцінювання функціонування особи 25.03.2025р».

При цьому в межах здійснення провадження Уповноваженого також було встановлено, що відповідно до особистої заяви оригінал паспорта громадянина України знаходиться за місцем його проживання, а в особовій справі наявна копія паспорта засудженого

Відтак питання щодо підстав тривалого зволікання з поданням документів до ЕКОПФО потребує окремого з'ясування.

Натомість, наприклад, за результатами опрацювання звернення засудженої , яка на момент звернення до мене утримувалась в державній установі « », щодо можливого порушення її права на медичну допомогу, а саме незабезпечення проходження нею оцінювання повсякденного функціонування особи для встановлення/продовження групи інвалідності, було отримано інформацію від Філії державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» (вих. від 16.04.2025), з якої встановлено, що 15.11.2024 адвокатом до міської медичної частини була надана документація щодо наявності у неї II групи інвалідності. Водночас з метою вирішення питання переосвідчення групи інвалідності, міською медичною частиною на адресу

від 11.12.2024 за №

був направлений лист з проханням вирішити питання щодо переосвідчення групи інвалідності. Після отримання відповіді щодо ситуації з реформуванням МСЕК, 15.04.2025 міською медичною частиною на адресу КНП «

» направлений лист з проханням вирішити питання щодо подання документів стосовно на розгляд експертної комісії з оцінювання повсякденного функціонування особи.

Тобто в окресленому випадку медична частина з певною періодичністю з'ясовувала питання можливості подання документів до ЕКОПФО для розгляду питання щодо можливості продовження групи інвалідності

Зауважу, що майже в усіх окреслених вище випадках філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» та відповідні медичні частини очікували вказівок чи роз'яснень з питань щодо подання документів засуджених до ЕКОПФО, а також приєднання до Кабінетів оцінювання функціонування особи, попри внесення Наказом № 135/5/107 відповідних змін до Наказу № 1348/5/572.

Між тим, відповідно підпункту 2-7 пункту 3 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228, одним із основних завдань Міністерства юстиції України є контроль за дотриманням прав людини і громадянина, вимог законодавства щодо виконання і відбування кримінальних покарань, реалізацією законних прав та інтересів засуджених та осіб, узятих під варту.

Відповідно до пункту 4 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228, Міністерство юстиції України відповідно до покладених на нього завдань, серед іншого, організовує здійснення санітарно-епідеміологічного нагляду, медичного контролю за станом здоров'я засуджених та осіб, узятих під варту, надання їм медичної допомоги, забезпечує належний санітарно-епідемічний стан в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах і на їх території; проводить відповідно до законодавства перевірки діяльності територіальних органів Мін'юсту, зокрема з питань виконання кримінальних покарань, підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління Мін'юсту, зокрема утворених для виконання завдань Державної кримінально-виконавчої служби.

При цьому відповідно до пункту 1 розділу I Положення про Державну установу «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» (далі – ЦОЗ ДКВС України), затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 14.03.2025 № 747/5 (далі – Положення про ЦОЗ ДКВС України), ЦОЗ ДКВС України утворена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 року № 684-р «Про утворення державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України».

Відповідно до пункту 5 розділу I Положення про ЦОЗ ДКВС України, забезпечення медичною допомогою засуджених, осіб, узятих під варту, здійснюється ЦОЗ ДКВС України згідно з вимогами законодавства. У структурі ЦОЗ ДКВС України діють відокремлені структурні підрозділи – філії (далі – Філії), до складу яких входять медичні частини, міські медичні частини, лікарняні заклади, фельдшерські пункти, централізована клініко-діагностична лабораторія та сектори.

Відповідно до пункту 2 розділу III Положення про ЦОЗ ДКВС України, до основних завдань ЦОЗ ДКВС України належить здійснення відповідно до законодавства та в межах компетенції заходів щодо: організації медичного забезпечення та контролю за станом здоров'я засуджених, осіб, узятих під варту, та військовополонених; профілактики та зниження захворюваності серед засуджених, осіб, узятих під варту, та військовополонених, зменшення первинного виходу на інвалідність та смертності; організації належного санітарно-гігієнічного та протиепідемічного нагляду в місцях провадження господарської діяльності ЦОЗ ДКВС України та на їх територіях.

Відповідно до пункту 1 розділу IV Положення про ЦОЗ ДКВС України до функцій ЦОЗ ДКВС України належить організація надання екстреної, первинної, спеціалізованої, паліативної медичної допомоги та медичної реабілітації засудженим, особам, узятим під варту.

Відповідно до пункту 39 розділу IV Положення про ЦОЗ ДКВС України до функцій ЦОЗ ДКВС України також належить взаємодія в межах компетенції з іншими державними та комунальними закладами охорони здоров'я, а також органами і установами ДКВС України.

Водночас відповідно до пункту 3 розділу VI Положення про ЦОЗ ДКВС України Директор ЦОЗ ДКВС України, серед іншого, створює, реорганізовує, ліквідує Філії та їх структурні підрозділи, контролює їх діяльність; а відповідно до пункту 4 розділу VI Положення про ЦОЗ ДКВС України Директор ЦОЗ ДКВС України має право здійснювати в установленому законодавством порядку перевірки діяльності Філій з питань, віднесених до компетенції ЦОЗ ДКВС України.

Ураховуючи наведене, керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

В И М А Г А Ю:

1. Розглянути подання та невідкладно вжити заходів щодо підготовки та направлення документів та на розгляд до відповідних експертних команд з оцінювання повсякденного функціонування особи, за необхідності – із забезпеченням повторного проходження ним лікарсько-консультативної комісії.

2. Ініціювати проведення службового розслідування за фактом неподання посадовими особами медичної частини № Філії державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» документів до медико-соціальної експертної комісії за наявності відповідного направлення, а також за фактом відсутності контролю за діяльністю зазначеної медичної частини з боку посадових осіб Філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України», за результатами якого за наявності підстав вжити відповідних заходів дисциплінарного впливу.

3. Ініціювати проведення перевірок своєчасності направлення документів засуджених до МСЕК/ЕКОПФО у період з грудня 2024 по червень 2025 року включно із залученням державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» та Директора зазначеної державної установи відповідно до Положення про Державну установу «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України», затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 14.03.2025 № 747/5, за результатами яких у разі встановлення порушень вжити заходів дисциплінарного впливу.

4. Забезпечити своєчасне доведення до підпорядкованих органів та установ, утворених для виконання завдань Державної кримінально-виконавчої служби, інформації про зміни в законодавстві, зокрема відомчих нормативно-правових актів.

5. Забезпечити вжиття заходів щодо налагодження належної взаємодії медичних частин та філій державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» з адміністраціями установ виконання покарань з питань, що стосуються отримання/виготовлення документів, необхідних для подальшого подання їх до ЕКОПФО.

Про результати розгляду подання та вжиті заходи прошу повідомити мене у встановлений Законом України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» строк та щомісяця інформувати про заходи, що вживаються на його виконання до вирішення порушених у поданні питань по суті.

Додаток: на 12 арк. в 1 прим.

**Уповноважений Верховної Ради
України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Рубанова Катерина

